

GRÓF SZÉCHENYI ÖDÖN A DUNAI GŐZHAJÓS

1867. május 18-án Jules Verne üdvözölte elsőként a Párizs rakpartjára lépő Széchenyi Ödön grófot, aki Hableány nevű gőzhajójával 43 nappal azelőtt, április 6-án indult útnak Pest-Budáról, hogy kizárólag belvízi úton eljusson Párizsba, a világkiállításra. Verne valószínűleg sohasem felejtette el ezt a találkozást, és később Széchenyi Ödönről mintázta meg dunai hajója, Borus Demeter alakját

Széchenyi Ödön Széchenyi István kisebbik fia volt, akinek 1867-es hajóútját több okból is elfelejtette az utókor. Az 1867. év koronázási eseményei és Ödön gróf kiemelkedő tűzoltóság-szervező munkája is háttérbe szorította e nem mindennapi utazást.

A Hableány és csapata

Mindenképpen úttörő küldetés volt, hiszen a gróf éven át készült rá, képezte magát mind elméletben, műegyetemi tanárok segítségével, mind pedig gyakorlatban, amikor a Hildegard és a Franz Josef gőzösökön háromszor tette meg oda-vissza a Pest-Buda-Galahajúutat. Ezáltal sikerült tökéletesre csiszolnia gépészeti, vízrajzi és kormányosi ismereteit, melyek nélkülözhetetlenek voltak a 2000 kilométeres nyugati utazáshoz.

Hajóját kifejezetten erre az útra építtette. A Hableány 20 méter hosszú, 2,33 méter széles és 0,56 m merülésű, vastestű gőzbárka volt. Höcher Adolf tervei alapján Hartmann József újpesti hajóépítő telepén készült, mely a Népsziget melletti lezárt Téli Kikötő partján állt. 1866 novemberére került üzemképes állapotba. 6 lóerős motor hajtotta, melyben 4 atmoszféra nyomás dolgozott.

A hajó kapitánya ő maga lett, a kormányzással Follmann Alajost, az Egyetértés Pest Hajóklub elnökét bízta meg. Kettejükön kívül a legénység tagja volt még egy gépész, egy fűtő és egy szakács is.

EGY EURÓPAI EMBER
– ÁZSIA HATÁRÁN
Széchenyi Ödön pasa,
Istanbul első
tűzoltóparancsnoka

A TURIZMUST SZOLGÁLVA
A 140 éves évfordulóra
újjaépített Hableány a Balatonon

FOTÓ: BALATONI SÉTAHAJÓZÁSI KFT.

FOTÓ: BALATONI SÉTAHAJÓZÁSI KFT.

MÁR NEM MAGÁNYOS

A Hableány sokáig az egyetlen lapátkerékes gőzös volt a „magyar tengeren”, de 2015-ben a Kisfaludyt is újjáépítették

Előkészületek és motiváció

„Azon eszmétől áthatva, hogy boldogult atyám áldásdús nyomdokát követve csekély tehetségem szerint hazánk anyagi jólétét én is előmozdítom, hogy hazánkat a legszélsőbb Nyugat-Európa államaival egy már létező ugyan, de alig vagy éppen nem ismert vízi út által összeköttetésbe hozzam. Egyszersmint pedig gazdasági iparunk roppant fejlődéséhez honi terményeink iránt a külföldön örömeinkre nyilatkozó és naponként jobban növekvő kereséshez arányban álló közlekedési utat nyissak meg. E kitűzött nagy és szent cél elérésére nem kímélve sem fáradságot sem költséget egyrészt, másrészt pedig nem törődve az annyi oldalról felém intézett visszariasztó ijesztgetésekkel rendíthetetlen elhatározással hozzáfogtam még a jövő lepleiben elburkolt, kétes kimenetelű utam előmunkálataihoz. Mindenekelőtt tehát oly nagyságú hajót építtettek, amely úgy hosszúságra mint mély járatára és szélességére nézve a legkisebb mélységű s legkeskenyebb folyókban illetőleg csatornában használható legyen.”

Hosszú pöfögés

Április 6-án indultak Párizs felé az újpesti Téli Kikötőből. Ha a mostani viszonyokat nézzük, Széchenyi 2000 kilométeres útja mai ésszel felfoghatatlanul hosszú ideig, 43 napig tartott. Négy nap hajózás után, április 10-én érték el Pozsonyt, miután az Orsova vontatógőzös segítségével sikeresen leküzdötték a Kisalföldre kierő Duna esésnövekedését. 25-én már Passauban jártak, 28-án Regensburgban. Három napig utaztak a Lajos-csatornán, a mai Duna–Majna–Rajna-csatorna elődjén, amely 1836–1845 között épült meg, és nevét a bajor királytól kapta. Hossza 177 km volt, de akkoriban már kezdett elavulni, ugyanis a partján futó vasút jóval gazdaságosabbnak bizonyult a keskeny és rengeteg zsilippel tagolt vízi útnál. Kelheimtől az Altmühl és a Regnitz folyók felhasználásával ért el – május 2-án – Bambergnél a Majnáig. Rövid frankfurti szerelés után a Hableány 6-án már a Rajnán, Straßburgnál pöfékelt. Innen nyugat felé fordult, és végül május 18-án kötöttek ki Párizsban.

Siker és dicsőség

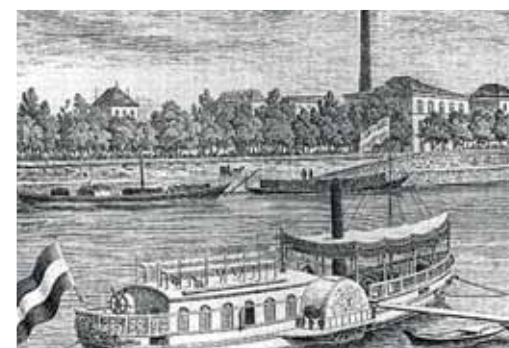
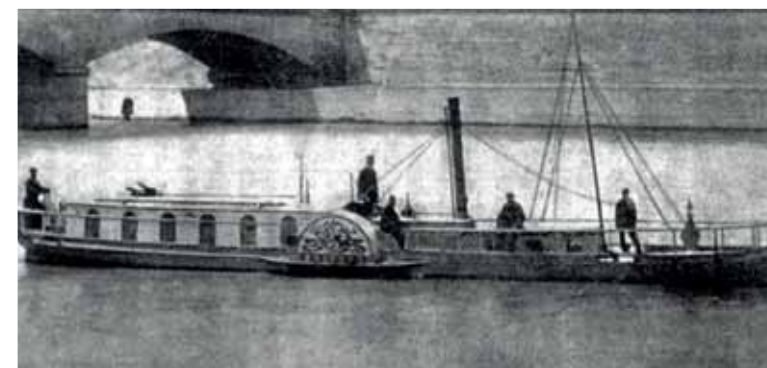
A párizsiak csodájára jártak a magyar gróf gőzhajójának, hiszen a városban magyar zászló alatt közlekedő hajó még sohasem kötött ki. Maga III. Napóleon császár is megfordult a Hableány fedélzetén, feleségével, Eugéniával együtt egy rövidebb sétahajózáson vettek részt. A császár a kontinens keresztülhajozásáért – elismerése jeléül – a francia Becsületrenddel tüntette ki Széchenyi Ödönt, a hajó pedig a világhiálítás aranyérmese lett!

Az utazás párhuzamát nem nehéz felismerni Verne dunai hajósában, melyet a szerző 1901-ben vetett papírra, de csak halála után, 1908-ban adták ki. A történet 1876-ban játszódik, főszereplője egy ipolyszalkai álcímen utazó bolgár, míg rendőr főszereplője magyar. Nem túl merész állítás, hogy a regény azon az 1867. évi tavaszi reggelen született meg a párizsi rakparton, amikor a francia író és a magyar gróf kezet rázott egymással.

A Hableány utólete kevésbé dicsőséges. A visszautra már nem került sor, ugyanis Párizsban a gróf eladta hajóját egy francia írónak, Turna von Félixnek. A bárka az 1870–71-es porosz–francia háborúban francia lobogó alatt a Marne folyón teljesített szolgálatot. A békeszerződés után a németek hadiszákmányként a Rajnán állították üzembe. 1874-ben egy kazánrobbanás következtében süllyedt el. Am ekkor már gróf Széchenyi Ödön Konstantinápolyban szervezte a városi tűzoltóságot, a szultán felkérésére...

A Hableány másolatát 2000-ben kezdték el építeni, s jelenleg a Balatoni Sétahajózási Kft. tulajdonában van mint a Balaton elsőként újjáépített lapátkerékes gőzöse.

SZÖVEG: SZÁVOSZT-VASS DÁNIEL

43 NAP HAJÓN
A Hableány indulása
Pestről és érkezése
Párizsba

A legújabb
kompakt Lavazza
kávégép 50 darab
kávékapszulával.

Érdeklődjön az alábbi
promóciós kóddal:

EP Mini

LAVAZZA
TORINO, ITALIA, 1895

LAVAZZA EP MINI
KÁVÉGÉP

+

50 DB KAPSZULA

29.900 FT

*A promócióban szereplő kávégép új modell. Az akció más kedvezménytel nem vonható össze és visszavonásig, illetve a készlet erejéig érvényes.

Aygor
ESPRESSO ITALIANO
LAVAZZA
CaffèService

BEMUTATÓTEREM

1134 BUDAPEST, Klapka utca 7.
HÉTFŐ - PÉNTEK 8:00 - 18:00
06 1 237 1210 | 06 80 89 00 98
WWW.AYGOR.HU
WWW.CAFFESERVICE.HU